

“ประวัติวัดพัทธสีมา” (2558, พฤศจิกายน). สารนครศรีธรรมราช.

45(11) : หน้า 1-2, 97.

ประวัติวัดพัทธสีมา

หอไตรวัดพัทธสีมา ที่เก็บเอกสารโบราณ มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์

วัดพัทธสีมา ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๒๙ หมู่ ๔ ตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีบริเวณเนื้อที่ประมาณ ๘๓ ไร่เศษ

๑. ผู้สร้าง ตามตำนานกล่าวว่า มีพ่อค้าสำเภาใหญ่สองพี่น้อง เป็นชาวเกาะลังกา เชื้อสายจีน ชื่อท่านลิตี และท่านลิมุ่ย ได้ทราบข่าวว่าเจ้าพระยาศรีธรรมโคกราช แห่งเมืองนครศรีธรรมราช ได้สร้างพระบรมธาตุเจดีย์ จึงได้นำทรัพย์สมบัติบรรทุกเรือสำเภา เพื่อมาร่วมสมทบสร้างพระธาตุ แต่ปรากฏว่าพระบรมธาตุสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้ร่วมสร้างวิหารมหาภิเนษกรมณ์ (วิหารพระทรงม้า) เมื่อร่วมสร้างเสร็จ ยังมีสมบัติเหลืออีกมากมาย เจ้าพระยาศรีธรรมโคกราช ได้แนะนำให้ท่านทรัพย์สมบัติที่เหลือไปสร้างพระพุทธรูป ๒ องค์ ที่วัดเขาแก้ววิเชียร ตำบลเชียรใหญ่ อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอเมือง เรียกว่าพระลิตี และพระลิมุ่ย คนไทยเชื้อสายจีนให้ความเคารพนับถือมาก

พ่อค้าทั้งสองเดินเรือต่อมาพบทำเลที่เหมาะสมมาก ณ ปลายคลองพัทธสีมาจึงได้สร้างวัดขึ้น ๓ วัด คือ วัดพัทธสีมา และวัดบริวารอีก ๒ วัด คือ วัดเสาธง และวัดโคกคราม (เป็นวัดร้าง) ปัจจุบันอยู่ปลายคลองพัทธสีมา ตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนทรัพย์ยังไม่หมด จึงเดินเรือต่อไป และหยุดสร้างพระพุทธรูปไสยาสน์ หรือพระนอน ที่วัดคูหาภิมุข (วัดหน้าถ้ำ) ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา แล้วพ่อค้าทั้งสองได้เดินเรือกลับเกาะลังกา

๒. ตามเอกสารของทางราชการ

๒.๑ จากสมุดพระอัยการ ตำแหน่ง ครั้งสมเด็จพระเจ้าบรมโกษา (พ.ศ.๒๒๗๕-๒๓๐๑) มีเอกสารที่หน่วยราชการที่ ๘ กองโบราณคดี กรมศิลปากร นครศรีธรรมราช ชื่อบ้านและเมืองเก่า มีชื่อวัดพัทธสีมาอยู่เป็นลำดับที่ ๑๕ ในจำนวน ๑๓๒ ลำดับ

ประวัติหอไตร

(ต่อหน้า ๙๗)

“ประวัติวัดพัทธสีมา” (2558, พฤศจิกายน). สารนครศรีธรรมราช.
45(11) : หน้า 1-2, 97.

ประวัติวัดพัทธสีมา (ต่อจากหน้า ๒)

แสดงว่า “วัดพัทธสีมา” มีมาก่อนหรือมีมาสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ (พ.ศ.๒๒๗๕-๒๓๐๑) ประมาณ ๒๖๕ ปีเศษ

๒.๒ จากเอกสารของ ดร.ไสว สุทธิพิทักษ์ เรื่องแลหลังปากหนังสือของเรา กล่าวว่าที่วัดพัทธสีมา เป็นที่เล่นทูบตในหนึ่ง ขึ้นกับเมืองหนึ่ง มีลำดับที่ ๑๕ เหมือนกับข้อ ๑ แต่เป็นเรื่องราวในสมัยพระเทพราชา (พ.ศ.๒๒๓๑-๒๒๔๕)

แสดงว่า “พัทธสีมา” มีมาก่อนในสมัยพระเทพราชา หรือมีในสมัยพระเทพราชาประมาณ ๓๐๐ ปีเศษ

๒.๓ จากเอกสารประวัติวัดพะโคะ (วัดราชประดิษฐฐาน) อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา กล่าวว่าสมเด็จพระเอกาทศรถ ได้พระราชทานที่ที่กลบนาแก้ววัดในเมืองนครศรีธรรมราช และเมืองพัทลุง “วัดพัทธสีมาเป็นวัดที่ได้รับพระราชทานเก็บภาษีบำรุงวัดจากที่กลบนาในสมัยสมเด็จพระเอกาทศรถ (พ.ศ.๒๑๔๔-๒๑๖๓) และวัดที่ได้รับพระราชทานที่กลบนา เป็นวัดหลวง”

ที่กลบนาของวัดพัทธสีมา ตามหลักฐานในสมุดข่อย ของวัดพัทธสีมา บันทึกไว้ว่า “เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีค่าที่นาบำรุงวัดมีอาณาเขตจากปากบางเสื่อหิง ไปจดปลายคลองที่เรียกว่า “พรวน” จากปากคลองบางนบไปปลายคลอง บรรจบกับพรวน (มีแผนที่ปรากฏในสมุดข่อยของวัดเก็บรักษาอยู่ที่วัดพัทธสีมา พร้อมด้วยตราประทับใบเก็บภาษีซึ่งทำด้วยงาช้างจำนวน ๒ ดวง

สรุป ว่า วัดพัทธสีมาเป็นวัดหลวงตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเอกาทศรถ (พ.ศ.๒๑๔๔-๒๑๖๓) ในสมัยกรุงศรีอยุธยา จนถึงปัจจุบันนี้ จะมีอายุประมาณ ๓๐๐ ปีเศษ

จากเอกสาร วัดพัทธสีมา รำลึก ๒๕๔๐

